

Štvrtok 29. apríla 2021

P9_TA(2021)0162

Prístup k testom na COVID-19 a ich cenová dostupnosť**Uznesenie Európskeho parlamentu z 29. apríla 2021 o prístupe k testom na COVID-19 a ich cenovej dostupnosti (2021/2654(RSP))**

(2021/C 506/16)

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 3 Zmluvy o Európskej únii,
 - so zreteľom na články 4, 6, 9, 114, 153, 168, 169 a 191 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
 - so zreteľom na návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 17. marca 2021 o rámci pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní, vykonaní testu a prekonaní ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19 (digitálne zelené osvedčenie) (COM(2021)0130),
 - so zreteľom na súčasné Medzinárodné zdravotné predpisy,
 - so zreteľom na odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/1595 z 28. októbra 2020 týkajúce sa stratégie testovania na COVID-19 vrátane používania rýchlych antigénových testov ⁽¹⁾,
 - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov ⁽²⁾,
 - so zreteľom na odporúčanie Rady z 21. januára 2021 k spoločnému rámcu používania a validácie rýchlych antigénových testov a vzájomného uznávania výsledkov testov na COVID-19 v EÚ ⁽³⁾,
 - so zreteľom na článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
- A. keďže každý občan EÚ má právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, pričom podlieha obmedzeniam a podmienkam ustanoveným v zmluvách a v opatreniach prijatých na ich vykonanie ⁽⁴⁾;
- B. keďže účinné testovanie sa považuje za rozhodujúci nástroj na obmedzenie šírenia vírusu SARS-CoV-2 a jeho variantov vzbudzujúcich obavy, odhaľuje infekcie a obmedzuje izolačné a karanténne opatrenia a bude naďalej zohrávať kľúčovú úlohu pri uľahčovaní voľného pohybu osôb a zabezpečovaní cezhraničnej prepravy a cezhraničného poskytovania služieb počas pandémie;
- C. keďže na monitorovanie epidemiologickej situácie a rýchle zisťovanie výskytu väčšieho počtu variantov vírusu SARS-CoV-2 sú nevyhnutné dostatočné kapacity na testovanie a sekvenovanie;
- D. keďže Komisia navrhla legislatívny balík pre európsku zdravotnú úniu;
- E. keďže prístupnosť a cenová dostupnosť týchto testov sa medzi jednotlivými členskými štátmi výrazne líšia, najmä pokiaľ ide o dostupnosť bezplatných testov pre pracovnú silu v prvej línii vrátane pracovníkov v zdravotníctve, na školách, univerzitách a v zariadeniach starostlivosti o deti;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 360, 30.10.2020, s. 43.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 24, 22.1.2021, s. 1.

⁽⁴⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

Štvrtok 29. apríla 2021

- F. keďže Komisia navrhla rámec pre vydávanie, overovanie a uznávanie interoperabilných potvrdení o očkovaní, vykonaní testu a prekonaní ochorenia s cieľom uľahčiť voľný pohyb počas pandémie ochorenia COVID-19, tzv. osvedčenie EÚ pre COVID-19;
- G. keďže osvedčenie EÚ pre COVID-19 by uľahčilo voľný pohyb občanov EÚ a osôb s pobytom v EÚ; keďže mnohé členské štáty stále vyžadujú, aby osoby cestujúce na ich územie absolvovali test na infekciu vírusom SARS-CoV-2 pred príchodom alebo po ňom;
- H. keďže nie všetci občania a osoby s pobytom v EÚ budú v čase nadobudnutia účinnosti nariadenia o osvedčení EÚ pre COVID-19 zaočkovaní, jednak preto, že im ešte nebola ponúknutá vakcína, a jednak preto, že nemôžu alebo si neželajú byť očkovaní, a preto sa budú musieť spoliehať na potvrdenia o vykonaní testu alebo prekonaní ochorenia, aby sa uľahčil voľný pohyb;
- I. keďže testy amplifikácie nukleových kyselín (NAAT) uvedené v zozname, ktorý bol vypracovaný na základe odporúčania Rady z 21. januára 2021, tvoria neoddeliteľnú súčasť plánovaných osvedčení EÚ pre COVID-19;
- J. keďže náklady na testy, neisté pracovné podmienky a obmedzený prístup k právnej ochrane znamenajú, že sezónni pracovníci čelia osobitným výzvam v súvislosti s testovaním a samoizoláciou v prospech verejného zdravia;
- K. keďže pandémia ochorenia COVID-19 neúmerne zasiahla zraniteľné obyvateľstvo, etnické menšiny, obyvateľov domovov opatrovateľských služieb, rezidenčné služby pre seniorov, osoby so zdravotným postihnutím a bezdomovcov; keďže zraniteľným skupinám obyvateľstva hrozí vyššie riziko finančnej diskriminácie v prípade, že nemajú možnosť absolvovať testy bezplatne;
- L. keďže účinné testovanie je tiež kľúčovou zložkou stratégie zameranej na podporu hospodárskej obnovy a umožnenie normálneho vykonávania vzdelávacích a sociálnych činností v členských štátoch, aby sa mohli v plnej miere uplatňovať základné slobody;
- M. keďže všetky členské štáty poskytujú vakcíny proti ochoreniu COVID-19 svojim občanom a obyvateľom bezplatne, ale len niektoré členské štáty poskytujú bezplatné testovanie; keďže občania a osoby s pobytom v iných členských štátoch musia často platiť vysoké ceny za testy na COVID-19, v dôsledku čoho je táto možnosť pre niektorých nedostupná, čo so sebou nesie riziko vzniku diskriminácie na základe sociálno-ekonomického postavenia;
- N. keďže v záujme zamedzenia nerovnosti a diskriminácii medzi zaočkovanými a nezaočkovanými občanmi a osobami s pobytom v EÚ by testovanie a očkovanie mali byť bezplatné;
- O. keďže potvrdenia o vykonaní testu vydané členskými štátmi v súlade s osvedčením EÚ pre COVID-19 by mali byť akceptované členskými štátmi, ktoré vyžadujú dôkaz o teste na COVID-19 v súvislosti s obmedzeniami voľného pohybu zavedenými na obmedzenie šírenia ochorenia COVID-19;
- P. keďže na jednom mieste by mali byť k dispozícii jasné a ľahko použiteľné informácie o dostupnosti testovania na COVID-19 vo všetkých členských štátoch a o cenách, ak sa bezplatné testovanie neponúka;
- Q. keďže nedostatok testovacej kapacity a otázka cenovej dostupnosti testovania na COVID-19 predstavujú výzvu z hľadiska účinného riešenia pandémie a významnú prekážku voľného pohybu v rámci EÚ, či už na účely práce, voľného času alebo zlúčenia rodiny, alebo na iný účel;
- R. keďže 17 miliónov občanov EÚ pracuje alebo žije mimo svojho členského štátu a keďže mnoho miliónov ľudí žije v okrajových a pohraničných oblastiach a musí pravidelne, a to aj denne, prekračovať hranice; keďže títo občania boli tiež neprimerane zasiahnutí ťažkosťami a nákladmi spojenými s testovaním; keďže požiadavky na testovanie alebo karanténu naďalej spôsobujú oneskorenia a zvyšujú náklady pri cezhraničnej preprave tovaru a poskytovaní cezhraničných fyzických služieb;

Štvrtok 29. apríla 2021

- S. keďže aj iní cestujúci môžu čeliť viacerým prekážkam vrátane finančných prekážok a zložitých požiadaviek, ktoré vyplývajú z požiadaviek na testovanie na COVID-19;
- T. keďže v súčasnej pandémie sa na podporu širokej verejnosti a hospodárstva EÚ prijala široká škála opatrení, dokonca aj výnimočných opatrení;
- U. keďže voľný pohyb je v zásade právom všetkých občanov EÚ a v čase krízy sa musia prijať všetky možné opatrenia na zabezpečenie toho, aby všetci Európania mohli toto právo využívať rovnako;
- V. keďže Komisia spoločne obstarala vakcíny proti ochoreniu COVID-19 v mene všetkých členských štátov, čím zabezpečila dostupnosť a zníženie cien pre všetkých;
- W. keďže Komisia podpísala 18. decembra 2020 rámcovú zmluvu so spoločnosťami Abbott a Roche o nákupe vyše 20 miliónov rýchlych antigénových testov, čím sa testy sprístupnili všetkým členským štátom;
- X. keďže vo výnimočných prípadoch je (dočasná) intervencia na trhu potrebná a odôvodnená na odstránenie prekážok voľného pohybu v rámci jednotného trhu, na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže a na zabezpečenie poskytovania základných výrobkov a služieb;
1. vyzýva členské štáty, aby v súvislosti s osvedčením EÚ pre COVID-19 zabezpečili všeobecné, prístupné, včasné a bezplatné testovanie s cieľom zaručiť právo na voľný pohyb v rámci EÚ bez diskriminácie na základe hospodárskych alebo finančných prostriedkov, v súlade s článkom 3 mandátu Parlamentu na rokovania o návrhu na digitálne zelené osvedčenie ⁽⁵⁾; zdôrazňuje hrozbu finančnej diskriminácie, ktorej by v opačnom prípade boli po zavedení osvedčenia EÚ pre COVID-19 vystavení neimunizovaní občania EÚ a osoby s pobytom v EÚ;
 2. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili bezplatné testovanie, najmä pre pracovnú silu v prvej línii vrátane zdravotníckych pracovníkov a ich pacientov a pre školy, univerzity a zariadenia starostlivosti o deti;
 3. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaviedli dočasný cenový strop pre testy na COVID-19, ktoré sa nevykonávajú na účel získania osvedčenia EÚ pre COVID-19 alebo v kontexte okolností spomenutých v odseku 2;
 4. zdôrazňuje, že osvedčenia EÚ pre COVID-19 založené na teste NAAT by nemali spôsobovať ďalšie nerovnosti a sociálne rozdiely; zdôrazňuje, že je absolútne nevyhnutné zabezpečiť spravodlivý a rovnocenný prístup k testovaniu;
 5. vyzýva členské štáty, aby medzitým ďalej vykonávali odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/1595 s cieľom zabezpečiť spoločný prístup a účinnejšie testovacie stratégie v celej EÚ a plne vykonávali aj nariadenie o osvedčení EÚ pre COVID-19, hneď ako bude prijaté;
 6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili dostatočné financovanie a zintenzívnili svoje úsilie v rámci inkubátora Úradu EÚ pre pripravenosť a reakcie na núdzové zdravotné situácie (HERA) s cieľom vyvinúť inovačné neinvazívne testovanie pre deti a zraniteľné skupiny, a to aj na rôzne varianty vírusu;
 7. zdôrazňuje, že Komisia a členské štáty by mali preukázať silnejší záväzok chrániť svojich občanov a obyvateľov, ktorých právo na slobodu pohybu by nemalo závisieť od ich sociálno-ekonomického postavenia;
 8. vyzýva Komisiu, aby mobilizovala svoje zdroje s cieľom uľahčiť finančne spravodlivú a nediskriminačnú implementáciu interoperabilného osvedčenia EÚ pre COVID-19;
 9. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby spoločne obstarávali diagnostické testovacie súpravy a podpisovali spoločné zmluvy s poskytovateľmi laboratórnych služieb pre lekárske analýzy s cieľom zvýšiť kapacitu testovania na COVID-19 na úrovni EÚ; zdôrazňuje potrebu zabezpečiť vysokú úroveň transparentnosti a kontroly pri verejnom obstarávaní v oblasti zdravia; zdôrazňuje, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť, aby Komisia vyhradila dostatočný rozpočet na získanie vybavenia uvedeného v tomto odseku, aby tak mohla rýchlo a presvedčivo konať;

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P9_TA(2021)0145.

Štvrtok 29. apríla 2021

10. víta skutočnosť, že Komisia poskytla flexibilitu na urýchlenie colných formalít a oslobodenie od DPH v prípade testovacích súprav na COVID-19;
 11. vyzýva členské štáty, aby zdravotníckym pracovníkom a vyškoleným prevádzkovateľom umožnili zhromažďovať testovacie údaje a oznamovať ich príslušným orgánom; zdôrazňuje význam prispôsobenia kapacity testovania najnovším epidemiologickým údajom a zdôrazňuje, že všetky výsledky testov by sa mali oznamovať, aj keď sa vykonávajú v neakreditovaných testovacích strediskách alebo prostrediach;
 12. vyzýva Komisiu, aby podporila členské štáty aktivovaním nástroja núdzovej podpory na pokrytie nákladov na testovanie na COVID-19, požadovaním dobrovoľných príspevkov od členských štátov, zabezpečením dodatočných finančných prostriedkov na predbežné kúpne zmluvy a zabezpečením bezplatného poskytovania vakcín; očakáva, že toto spoločné úsilie bude inšpiráciou na zvýšenie dostupnosti bezplatného testovania pre občanov a obyvateľov EÚ;
 13. vyzýva Komisiu, aby na webovú stránku „Re-open EU“ doplnila jasné informácie o dostupnosti testovania na COVID-19 a príslušných testovacích zariadeniach vo všetkých členských štátoch a aby urýchlene zaviedla aplikáciu, ktorá pomôže používateľom zistiť, kde sa nachádza najbližšie zariadenie vykonávajúce testovanie na COVID-19; vyzýva Komisiu, aby tieto informácie ľahko sprístupnila prostredníctvom aplikačného programovacieho rozhrania, aby tak dopravcovia mohli tieto informácie jednoducho postúpiť svojim zákazníkom;
 14. naliehavo vyzýva členské štáty, aby zvýšili testovacie kapacity v celej EÚ pre testy NAAT aj pre rýchle antigénové testy, najmä v hlavných dopravných uzloch a turistických destináciách, a to aj v odľahlých a ostrovných regiónoch a v pohraničných regiónoch, prostredníctvom využívania mobilných testovacích jednotiek a spoločného využívania laboratórnych zariadení;
 15. vyzýva Komisiu, aby podporovala vnútroštátne orgány pri zriaďovaní testovacích stredísk s cieľom zabezpečiť fyzickú blízkosť;
 16. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Komisii, Rade a vládam a parlamentom členských štátov.
-